

Ali hašiš in hašiševo olje ozdravita raka?

Glede zdravljenja raka so bili do sedaj narejeni le predklinični preizkusi na rakavih tkivih in na živalih. Nekateri raziskave kažejo, da nekateri kanabinoidi vplivajo na določene tumorje tako, da se upočasni njihova rast in se zmanjša njihova invazivnost. Ker raziskave še niso končane, še ne vemo, ali bi kanabinoide lahko uporabljali tudi za zdravljenje določenih vrst raka pri človeku.

Ali hašiš in hašiševo olje ozdravita sladkorno bolezen?

Sladkorna bolezen nastane zaradi pomanjkanja hormona inzulina oziroma zaradi zmanjšane občutljivosti tkiv na ta hormon. Pri sladkorni bolezni tipa 1 inzulina v telesu ni in ga ni mogoče nadomestiti z učinkovinami iz hašiševega olja oziroma hašiša. Občasno se pojavijo opisi ugodnih učinkov nekaterih kanabinoidov na pojav metaboličnega sindroma oziroma sladkorne bolezni tipa 2, vendar raziskave še niso ustrezno potrdile teh navedb. Zato se zdravila na osnovi kanabinoidov za zdravljenje ali preprečevanje sladkorne bolezni v medicini ne uporabljajo.

Ali lahko zdravnik napiše recept za marihuano, hašiš ali hašiševo olje?

Zdravnik v Sloveniji ne more napisati recepta za marihuano, hašiš ali hašiševo olje, ker ne gre za registrirana zdravila. Ker so vse tri snovi na listi prepovedanih drog, jih je prepovedno proizvajati, ponujati, prodajati ali omogočati njihovo uporabo. Njihova posest za lastno uporabo velja v Sloveniji za prekršek, za katerega se plača globa.

Ali lahko gojim za lastne potrebe določeno število rastlin marihuane?

V skladu z obstoječo zakonodajo je prepovedano gojenje, posest, predelava, prodaja in posredovanje konoplje, ki ima vsebnost THC večjo kot 0,2%.

Več informacij:

Spletna stran
Nacionalnega inštituta za javno zdravje:
www.nijz.si
e-naslov:
info@nijz.si

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Nacionalni inštitut
za javno zdravje

Pripravili strokovnjaki:

Ministrstva za zdravje
Nacionalnega inštituta za javno zdravje
Onkološkega inštituta Ljubljana
Zbornice zdravstvene in babiške nege
Psihiatrične klinike Ljubljana
Splošne bolnišnice Jesenice
Univerzitetnega kliničnega centra Ljubljana, Oddelka za terapijo bolečine
Katedre za družinsko medicino
Slovenskega zdravniškega društva
Zdravniške zbornice
Univerzitetnega kliničnega centra Ljubljana, Nevrološke klinike
Društva onkoloških bolnikov Slovenije
Društva za zdravje srca in ožilja Slovenije
Strokovnega združenja izvajalcev zdravstvene in babiške nege
Univerzitetnega kliničnega centra Ljubljana, Kliničnega oddelka za gastroenterologijo

Oblikovanje:

Kati Rupnik

Ljubljana, junij 2014

UPORABA KONOPLJE V MEDICINI

Informativno gradivo

O morebitni
uporabi konoplje za zdravljenje
se je treba posvetovati z zdravnikom!

SPLOŠNO O KONOPLJI IN NJENIH PRIPRAVKIH

Kaj je konoplja?

Konoplja je do šest metrov visoka rastlina, ki ima več podvrst. Največ se uporabljata navadna in indijska konoplja (*Cannabis sativa* in *Cannabis indica*). V konoplji se poleg drugih snovi nahajajo tudi učinkovine kanabinoidi, med katerimi je najbolj znan delta-9-tetrahidrokanabinol ali THC. Ker gre za psihoaktivno snov, ki lahko povzroča odvisnost in druga tveganja za zdravje ljudi, sta tako konoplja kot THC uvrščena med prepovedane droge. Na seznamu prepovedanih drog so tudi pripravki iz konoplje, ki jim s skupnim imenom pravimo kanabis (hašiš, hašiševo olje in marihuana). Po mednarodnih konvencijah in naši zakonodaji je konopljo prepovedano gojiti, prodajati, posredovati ali omogočati njeno uporabo, posest manjše količine za enkratno lastno uporabo pa je v Sloveniji prekršek. Izjema je tako imenovana industrijska konoplja, za katero je v državah EU dovoljena koncentracija THC pod 0,2%, in iz katere izdelujejo vrvi, blago, moko, olje, kozmetične pripravke itd.

Kaj sta marihuana in hašiš?

Marihuana so posušeni nadzemni deli rastline indijske konoplje. Hašiš po posebnem postopku izdelujejo iz cvetov indijske konoplje. Koncentracija THC v hašišu je nekajkrat višja od koncentracije THC v marihuani.

Kaj je hašiševo olje?

Hašiševo olje nastane pri posebni obdelavi cvetov indijske konoplje, iz katere izločijo zmes, v kateri je zelo visoka koncentracija THC in drugih sestavin konoplje.

Kaj je konopljino olje?

Konopljino olje pridobivamo iz semen industrijske konoplje, ki ima vsebnost THC pod 0,2 %. Olje se lahko uporablja v prehranske, kozmetične in druge namene. Zaradi nizke vsebnosti THC nima psihoaktivnih učinkov.

Kaj so kanabinoidi?

Kanabinoidi so snovi, ki se v večjih količinah nahajajo v kanabisu, lahko jih naredimo tudi umetno v laboratoriju. Kanabinoidi, ki so registrirani kot zdravilo, se uporabljajo v medicini pri lajšanju bolečin in blaženju drugih posledic različnih bolezni. Če pa kanabinoidi (naravni ali umetni) niso registrirani kot zdravila, so večinoma uvrščeni na listo prepovedanih drog.

UČINKI KANABISA

Kakšne so posledice uporabe kanabisa?

Učinki, zaradi katerih nekateri ljudje uporabljajo kanabis v rekreativne namene, so vznemirjenost, ugodje, sproščenost, sprememba zaznavanja in zmanjšanje tesnobe. Po drugi strani pa ima lahko uporaba kanabisa številne neugodne posledice: paniko, tesnobo, nemir, jok, občutek izgube nadzora nad samim seboj, neprijetne spremembe zaznavanja, suha usta in drugih sluznic, razširjene zenice, spremenjen srčni utrip in krvni pritisk, motnjo kratkotrajnega spomina, pri nekaterih tudi hude duševne motnje (psihozo, amotivacijski sindrom), povečano tveganje za razvoj depresije. Raziskave potrjujejo tudi, da uporaba kanabisa pomembno vpliva na delovanje možgan v smislu slabšega spomina in zmanjšane pozornosti. Zastrupitev lahko vodi v motnje dihanja, upočasnjeno bitje srca, nizek krvni pritisk in motnje zavesti. Dolgotrajno kajenje kanabisa ima podobne posledice kot kajenje tobaka in npr. poveča tveganje za pljučnega raka. Uporaba kanabisa lahko pri uporabnikih povzroči razvoj odvisnosti.

Kakšne so posledice rabe kanabisa pri otrocih in mladostnikih?

Kanabinoidi v marihuani, hašišu in hašiševem olju so škodljivi, v mladosti še veliko bolj kot kasneje v zrelem obdobju. V času odraščanja so človeški možgani zelo občutljivi na zunanje vplive. Raziskave so pokazale, da raba kanabinoidov pri otrocih in mladostnikih vpliva na razvoj tistega dela možganov, ki je zadolžen za obdelavo sprejetih podatkov in za miselne procese, ki na koncu pripeljejo do reševanja problemov in sprejemanje odločitev (npr. pri računanju). Pri redni uporabi kanabisa se te sposobnosti zmanjšajo še posebej pri tistih, ki so začeli uporabljati kanabis pred 18. letom starosti. Uporabo kanabisa pri otrocih in mladostnikih nekatere raziskave povezujejo s slabšim učnim uspehom in predčasno opustitvijo šolanja. Poveča se tudi tveganje za uporabo drugih drog in odvisnost.

Kateri so učinki na nosečnico in plod?

V nosečnosti prehajajo aktivne snovi skozi posteljico v plod. Raziskave kažejo, da je z uporabo kanabisa v nosečnosti povezana nižja porodna teža otroka, upočasnjen razvoj vida, slabše besedno izražanje in slabši spomin. Odsvetuje se tudi uporaba kanabisa v času dojenja.

Ali je ob uporabi kanabisa varno upravljati avto, druga prevozna sredstva ali stroje?

Kanabis lahko negativno vpliva na vozniške sposobnosti, zato je vožnja pod vplivom kanabisa prepovedana. Vozniki, ki vozijo pod vplivom kanabisa, imajo večje tveganje za prometne nezgode. Tveganje za nesrečo se pomembno poveča, če se rabo kanabisa kombinira z alkoholom, čeprav v zelo majhnih količinah. Kanabis negativno vpliva tudi na upravljanje s stroji.

UPORABA KONOPLJE V MEDICINI

Ali je konoplja zdravilo?

V konoplji je veliko učinkovin, ki vplivajo na fiziološke procese pri človeku in so zato zanimive za zdravljenje bolezni oziroma za lajšanje simptomov, ki spremljajo nekatere bolezni in stanja. V EU obstaja več registriranih zdravil na osnovi kanabinoidov, ki se predpisujejo predvsem za preprečevanje slabosti, zmanjševanje bolečine in povečanje apetita pri bolnikih z rakom; zmanjšanje spastičnosti in lajšanje nevropatske bolečine pri multipli sklerozi ter za povečanje apetita pri bolnikih z AIDS-om. Naravni in sintetični kanabinoidi se uporabljajo kot zdravila v obliki tablet, kapsul, kapljic ali pršila za nos. Do sedaj še ni dovolj dokazov, da bi kanabis oziroma zdravila, ki vsebujejo kanabinoide, ozdravila, ustavila ali upočasnila napredovanje katerekoli od naštetih bolezni.

Ali se kanabis uporablja v medicini?

Marihuana, hašiš in hašiševo olje, ki se ponujajo na črnem trgu, niso registrirana zdravila in se ne uporabljajo za zdravljenje v uradni medicini. Da neka snov postane zdravilo v medicini, je treba opraviti zahtevne in pogosto dolgotrajne raziskave, v katerih se dokazuje potreben odmerek, kakovost, učinkovitost in varnost posameznih snovi, ki naj bi se uporabljale kot zdravila. Ko je dokazano, da določena snov deluje zdravilno ali lajša simptome bolezni, hkrati pa je dovolj varna za bolnika in predpisane kakovosti, se lahko to snov pri pristojni inštituciji registrira kot zdravilo in vpiše v register zdravil. S tem se omogoči zdravniku, da jo kot zdravilo lahko predpiše na recept oziroma je na voljo v lekarnah. Konoplje kot rastline, razen industrijske konoplje, po veljavni zakonodaji v Republiki Sloveniji (RS) in glede na konvencije Združenih narodov ni dovoljeno gojiti kot zdravilno zelišče za lastno uporabo ali prodajo.

Ali se rastlina konoplja uporablja v medicini?

V nekaterih državah so za uporabo v medicini dovolili tudi t. i. medicinsko konopljo, ki je gojena na poseben način in ustreza določenim standardom. Predpiše jo lahko samo zdravnik, natančno nadzorovana je tudi proizvodnja in priprava te konoplje. Izkušnje so pokazale, da je bilo sprva veliko število oseb, ki so želele konopljo na recept, z leti pa se je to število vztrajno nižalo.

Ali so zdravila na osnovi kanabinoidov dostopna tudi v Sloveniji?

S spremembo Uredbe o razvrstitvi prepovedanih drog, ki jo je 19. junija 2014 sprejela Vlada RS, smo omogočili, da lahko zdravnik kanabinoide predpiše na recept.

Ali se kanabinoidi uporabljajo za zdravljenje rakavih obolenj?

Zdravilo na osnovi kanabinoidov, ki bi ozdravilo raka, še ne obstaja. Pri bolnikih z rakom se zdravila na osnovi kanabinoidov uporabljajo za lajšanje simptomov, kot so slabost, pomanjkanje apetita in bolečina.

